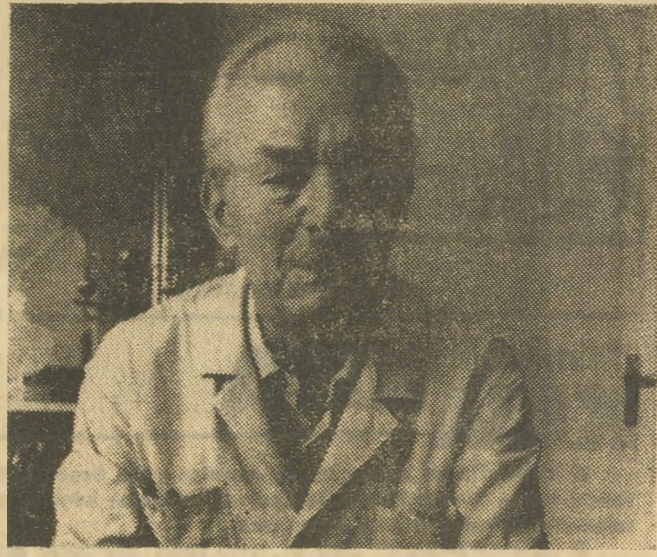

Anday: Ozan, sonsuz bir yolda varamayacağı ereği araştırır durur

Doğan HIZLAN

şum yönteminin ve sürecinin özetleyebilir misiniz?»

TEK GÜCÜ SABIR — Melih Cevdet Anday: «Sürekli bir araştırma vardır şiir. Bu bakımdan ozan Sysiphos'a benzetebiliriz; sabır- dır onun tek gücü...» (Fotoğraf: Cengiz CIVA)

Son olarak yayımladığı «Ölümsüzlük Ardında Gilgamiş» adlı kitabıyla Türkiye İş Bankası Büyük Edebiyat Ödülü'nü kazanan Melih Cevdet Anday, Cumhuriyet'in sorularını yanıtladı:

— «Türkiye İş Bankası Büyük Edebiyat Ödülü'nü kazandınız. Bu ödülle ülkemizin hemen hemen en seçkin ödülleri kazanmış bir şairsiniz. Ödüllerin sanatçıya yararı olduğu konusunda mısınız? Özellikle gençlerin ödüllendirilme açısından durumları ne?»

— Ödüllerin sanatçıya para sal yararı olduğu yadsınmaz. Bunun dışında kitap satışının artması da sanatçıyı dolaylı olarak ilgilendirir. Ama ödüllerin belki de en büyük yararı, yazın - sanat çevresi dışında kalmış olanlardan bir bölüğü çekmesi, kazandırmasıdır sanırım. Çünkü sıradan bir okurun, gittikçe çoğalan yazın - sanat ürünleri arasında bir seçme yapabilmesi, yavaş ki, kolay değil. Gerçek ödüllerin bizde de, başka ülkelerde de en doğru seçimi gösterdikleri söylenemez; ancak burada önemli olan, seçilmiş kişi, ya da belli bir yapıt değil, yazın ve sanattır.

Gençlerin ödüllendirilmesi sorununa gelince; bir bakıma asıl ödülü gerekseyen onlardır; ama bu, bir dokuncayı da içinde taşır sanıyorum. Ödül, bir kurumdur ve gençler sanatla didişmeye başladıklarında, kurumlaşmanın getireceği güven ve doymuşluktan kendilerini korumayı bilmelidirler.

— «Ölümsüzlük Ardında Gilgamiş'in niteliği üzerine ne söylemek istersiniz?»

— Bu soru ile yeni kitabımı mı, yoksa o kitaptaki uzun şiiri mi amaçladığınızı bilmiyorum. Ben Kolları Bağlı Odysseus, Troya Önünde Atlar adlı uzun şiirimde de kimi söylenceleri ele almıştım. «Ölümsüzlük Ardında Gilgamiş»de de, Gilgamiş söylencesinin beni ilgilendiren birkaç temasını işlemeye çalıştım. Söylenceler yazın ve sanat için tükenmez bir hazinedir bence. J.P. Sartre, «Bütün yapıtlar bir söylemeye varmalıdır» demişti. Ben bu sözü, söylencelerdeki ölüm süz insanlığın yeni yorumları ile değerlendirilmesi biçiminde anlamaya yatkıyım. Böylece konu sorunu mutlu bir çözüme ulaşır. Çağdaşlığı yakalamanın en verimli yoludur bu.

— «Şiir dışında, roman, deneme türlerinin ustasıdır. Şiirinizle bu türler arasında bir alış - veriş var mı?»

— Şiir dışındaki yazın türlerinde yayımladıklarım, o türlerin zorunlu yapı başlıkları dışında, sanırım, şiirlerimdeki temaları, sanat, insan ve toplum anlayışımı içerir. Başka türü de olamazdı. Yapıtlarımın tümü birarada ele alınıp incelenirse, bu gerçek ortaya çıkar. Ancak, sırası gelmişken söyleyeyim, bizde bu tür eleştiri daha başlamadı; eleştirmenlerimiz, yazın türlerinin birinde uzmanlaşmayı yeğliyorlar gibi görünüyor. Oysa, çeşitli türlerde ürün verenlerin, kişilik olarak ele alınmaları, düşün ve bütünsellik açısından ilginç sonuçlar verebilir. Hatta böylece, yazının ve sanatlarının felsefi özleri söz konusu edilebilir ki, bu durum, yazın - sanat alanının sınırlarını genişletir.

— «Başlangıçtan bugüne şiir kuramınızı (The conception of poetry) oluştururken hangi kaynaklardan yararlandınız? Açıkcası şiir kuramınızın olu-